

Czytanie naprzemiennie sukcesywnie utrudniane

W swojej praktyce szkolnej spotkałam się z tą metodą czytania i polecam ją nauczycielom pracującym z uczniami w klasie pierwszej oraz innymi, którym proces nauki czytania sprawia trudności. Jest to moim zdaniem, bardzo wartościowy sposób nauki czytania, którego powinno się też uczyć rodziców dzieci, a w szczególności mających problemy z czytaniem. Warto podczas zebrania z rodzicami poświęcić 20 minut na wyjaśnienie rodzicom tego sposobu albo w ramach „porad i konsultacji” dla rodziców prezentować im ten właśnie sposób czytania.

Do ćwiczeń wykorzystujemy dowolny tekst (ok. 20 wyrazów). To wielka zaleta tego sposobu, bo nie trzeba mieć konkretnych, wymyślonych wyrazów, tylko korzystamy z gotowych tekstów. Korzystamy z dowolnych książek, gazet. Właśnie dlatego z metody tej łatwo korzystać rodzicom, bo nie muszą przygotowywać specjalnych tekstów. Ja wykorzystywałam teksty zawarte w podręcznikach, na których pracowałam na co dzień. Aby uniknąć kreślenia, kopiałam teksty.

Aby poprawnie zastosować omawiany sposób należy najpierw zapoznać dziecko z całym tekstem i omówić jego treść, a następnie postępować według podanej kolejności ćwiczeń:

Ćwiczenie 1. Dorosły czyta głośno cały tekst wyraźnie wydzielając każdą sylabę w wyrazie czyli dorosły czytając wybrzmiewa każdą sylabę. Dziecko ma przed sobą tekst i nie czyta, a jedynie każdą usłyszaną sylabę zakreśla (*B. Zakrzewska proponuje zakreślanie czerwoną linią, ja osobiście wolę, by dziecko zakreślało ołówkiem, bo wtedy lepiej można poprawić ewentualne pomyłki*). Wolę, by dziecko nie tyle zakreślało sylaby, lecz stawiało pionową kreskę na końcu każdej sylaby. W ten sposób przygotowujemy tekst do dalszych ćwiczeń. Przykładowo fragment tekstu będzie wyglądał tak (te czarne kreski pionowe mają imitować kreski stawiane przez dziecko ołówkiem):

NaI tymI doImuI jestI wielIkiI koIminI

Na tak przygotowanym tekście wykonujemy kolejne ćwiczenia.

Ćwiczenie 2. Czytamy z dzieckiem naprzemiennie sylaby (dorosły rozpoczyna czyli czyta – w przypadku naszego tekstu sylabę „na”, potem kolejną sylabę czyta dziecko, następną dorosły itd. do końca tekstu. Następnie ponownie czytamy sylaby naprzemiennie - tym razem rozpoczyna dziecko czytając pierwszą sylabę, a następną czyta dorosły, kolejną znów dziecko i tak do końca tekstu.

Po tym etapie dziecko ma możliwość przeczytania każdej sylaby, ale nie w kolejności (w ten sposób zapobiegamy m.in. uczeniu się tekstów do czytania na pamięć).

Ćwiczenie 3. Teraz czytamy z dzieckiem na zmianę wyrazy - najpierw jednosylabowe (czytamy naprzemiennie, na zmianę wyrazy, jeden dorosły, kolejny dziecko itd.), potem zmiana ról - zaczyna czytać pierwszy wyraz dziecko, a kolejny czyta dorosły i tak do końca tekstu.

Ćwiczenie 4. W podobny sposób czytamy następnie wyrazy dwusylabowe, potem trzysylabowe i dłuższe (za każdym razem stosujemy czytanie naprzemiennie i zmiany ról).

Ćwiczenie 5. Następnie naprzemiennie czytamy zdania.

Ćwiczenie 6. Na koniec dorosły czyta tekst, a następnie dziecko czyta samo cały test.

Uwaga:

Nie jest ważne, czy dziecko czyta już płynnie, czy czasami jeszcze głośkuje – ważne jest, aby czytało samodzielnie – dajmy mu czas, a stopniowo będzie czyniło postępy i nabywało umiejętność.

Wszystkie opisane operacje przeprowadzamy zawsze na tym samym tekście.

Za każdym razem pracujemy od początku tekstu. Zmieniamy tylko kolejność czytania (raz rozpoczyna dziecko, raz dorosły i tak na zmianę).

Mam nadzieję, że teraz już jasna jest nazwa tego sposobu nauki czytania „czytanie naprzemiennie sukcesywnie utrudniane”.

Czy rozumiemy dlaczego użyto nazwy „czytanie naprzemiennie”?

Na czym polega „sukcesywne utrudnianie”?

Jakie są zalety tego sposobu nauki czytania?

Ta technika ćwiczy koncentrację, wymaga śledzenia toku czytania, zabezpiecza przed popełnieniem błędu. Dzięki wielokrotnemu powtarzaniu tych samych treści, chroni przed automatycznym i pamięciowym czytaniem. Sprawdza się w pracy z dziećmi z trudnościami w uczeniu się. Wartością dodaną jest czas spędzony razem z dzieckiem.

Joanna Duszak

*Doradca metodyczny w zakresie edukacji wczesnoszkolnej
MSCDN w Ostrołęce*

Materiał został opracowany na podstawie materiałów z kursu Specjalistycznego Centrum Edukacji EDU-MACH.

